

Gör en omstart i vargpolitiken!

De märkliga turerna sedan rovdjursutredningen "Mål för rovdjuren" presenterades i april ger inga hållbara lösningar för vargen. Dags att tänka om! Satsa på en livskraftig vargstam med gränsöverskridande utbredning.

Att den svenska vargstammen skall uppnå s.k. "gynnsam bevarandestatus", med hänvisning till EU:s art- och habitatdirektiv, säger sig de flesta arbeta för. Men hur direktivet skall tolkas och genomföras har man skilda uppfattningar om. Det är inte helt enkelt att greppa vad gynnsam bevarandestatus innebär, men i korthet betyder det bland annat att en art skall ha en populationsutveckling som gör det möjligt att den på lång sikt kan förbli en livskraftig del av sin livsmiljö. Nyckelord som ofta förbises är att populationerna skall vara livskraftiga på lång sikt.

Bedömningar om gynnsam bevarandestatus görs i relation till referensvärden för skyddade arters bestandsstorlek och utbredningsområde. EU-kommissionen har tagit fram riktlinjer för detta; det finns riktlinjer både för förvaltningen av de stora rovdjuren, och mer generella, de s.k. "artikel 17-riktlinjerna", som täcker upp det mesta från mossor och skalbaggar till rovdjuren. Tyvärr är de två riktlinjerna inte helt samstämmiga, och det är "artikel 17-riktlinjerna" som har tolkningsföreträde.

Referensvärdena skall sättas enbart på vetenskapliga grunder. Man kan alltså inte, till skillnad från vad som ibland hävdas, väga in s.k. socioekonomiska aspekter som t.ex. acceptans eller förutsättningarna för rennäring och fårskötsel. Däremot kan (och skall) man ta olika typer av hänsyn vid förvaltningen.

Man bör ha den här bakgrunden klar för sig när man diskuterar vargstammens storlek. Referensvärden för gynnsam bevarandestatus skall alltså baseras enbart på vetenskapliga grunder och beakta direktivets föreskrifter om långsiktig livskraft. Bland forskare och experter i skilda delar av världen finns en ganska stor samsyn om att man måste arbeta i ett tidsperspektiv på några hundra år, väga in genetiska aspekter och att detta med nödvändighet leder till bestandsnivåer på något eller några tusental djur.

HURSKALL MAN då se på förslaget på 380 vargar som Naturvårdsverket presenterade den 19 oktober, eller de 180 djur som miljöministern kontrade med några timmar senare samma dag? Siffrorna är anmärkningsvärt låga, jämfört med vad en stor del av den internationella expertisen kommit fram till. Men i den underlagsrapport som Naturvårdsverket beställt från forskargruppen SKANDULV menar man att kontakt med andra

vargpopulationer, ju större dess bättre, är viktigare än antalet djur i sig. Utan att diskutera det principiellt riktiga i den bedömningen kan ändå noteras att hittills har kontakterna mellan den isolerade vargstammen i Syd- och Mellansverige och andra vargpopulationer knappast varit av den omfattning som förutsätts i Naturvårdsverkets beslut och än mindre i miljöministerns utspel. Inte heller arbetet med genetisk förstärkning, som också måste lyckas för att siffrorna skall vara acceptabla referensvärden för en gynnsam bevarandestatus, har ju krönts med någon framgång.

NEJ, SKROTA det här arbetssättet och ta ett omtag, utifrån följande förutsättningar:

- Acceptera att en gynnsam bevarandestatus antagligen förutsätter en flerdubbel större vargstam än de nivåer som föreslagits under hösten. Och då det knappast finns någon samsyn bland forskargrupper inom landet, låt en oberoende och internationell expertgrupp ta fram förslag på referensvärden.

- Satsa på en gränsöverskridande förvaltning där ansvaret för en stor vargstam delas mellan flera länder.

- Skapa förutsättningar för en fungerande kontakt mellan vargarna i landets södra och mellersta delar och bestånden i Finland och Ryssland. Detta kräver naturligtvis att vargen ges möjlighet att finnas och fortplanta sig även inom delar av renskötselområdet (som idag täcker ungefär halva Sveriges yta) och i norra Finland (med liknande restriktioner).

- Det bör vara möjligt med en mer flexibel vargförvaltning i renskötselområdet, bland annat eftersom stora delar av det knappast betas av renar varje år.

- Skrota det genetiska förstärkningsarbetet med vargflyttar och utsättningsplaner – använd pengarna till skadeförebyggande åtgärder i stället.

- En viktig punkt, både i den senaste rovdjursutredningen och i den nya förvaltningsplanen, är ett ersättningsystem som bättre uppmuntrar till skadeförebyggande åtgärder, inte minst för rennäringen. Ta tag i detta arbete snarast – börjar man jobba tillsammans med en delfråga där det finns en samsyn kan det bli enklare att senare greppa de frågor där man står längre ifrån varandra.

MATS O. G. ERIKSSON
STYRELSELEDAMOT

Våra Rovdjur
ges ut av
Svenska Rovdjursföreningen
till medlemmar och
prenumeranter fyra gånger/år

Organisation
Svenska Rovdjursföreningen
Masthamnen
116 30 Stockholm
E-post: info@rovdjur.se
Telefon: 08-441 41 17
Hemsida: www.rovdjur.se

Medlemsavgift och prenumeration
275 kr, familjemedlem 30 kr,
betalas till bg 5509-3876
eller pg 149 42-7.
För boende utomlands
tillkommer 100 kr i porto.

Adressändring
medlemsregister@rovdjur.se

Redaktör och ansvarig utgivare
Tatjana Kontio
Svenska Rovdjursföreningen
Masthamnen
116 30 Stockholm
08-441 41 17, 0736-19 72 59
tatjana.kontio@rovdjur.se

Redaktionsråd
Anders Bjärvall,
Hans Ring,
Jan Bergstam,
Magnus Hagman,
Mattias Öyen

Medverkan med material i
tidningen sker på ideell basis.
Våra Rovdjur redigerar
materialet i samråd med
medverkande och väljer
publiceringstillfälle.
Välkommen med text-
och bildbidrag!

Manusstopp
Våra Rovdjur nr 1/2013:
15 januari

Upplaga
7 000 ex

Omslagsfoto
Kerstin Alvinge
Lodjur i Mälärtrakten i
Västmanland.
Läs berättelsen om mötet med
lodjuret på sidan 44.